

A BIOMASSZA SZEREPE A VIDÉKFEJLESZTÉSBEN

Durkó Emília

Debreceni Egyetem, Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kar
4032-Debrecen, Böszörményi u.138. e-mail: durkoemilia@gmail.com

Az elmúlt években, különösen a 2004. évi EU-s csatlakozásunk óta egyre nagyobb figyelmet kap a vidéki térségek fejlesztésének szükségessége. Növekvő jelentőségét indokolja, hogy a rurális térségek az Európai Unió területének több mint 90%-át képezik, és az uniós lakosság több mint 56%-ának szolgálnak lakóhelyeül. Ezen térségek ugyanakkor jelentős gondokkal küszködnek.

A vidéki népesség helyben tartását leginkább visszaszorítja a magas munkanélküliség, amely összefüggésben áll azzal, hogy egyre kevesebb nagyvállalat települ vidékre, a nehéz megközelíthetőség, rossz, kiépítetlen úthálózat, és a sok esetben elmaradott vagy kedvezőtlen infrastrukturális adottságok miatt. A fiatal, képzett szakemberek ilyen vállalkozások hiánya miatt vándorolnak el, a potenciálisan munkát adó vállalkozások pedig a képzett munkaerő hiányában (sem) nem célozzák meg a vidéki térségeket. Ezért úgy gondolom, minden lehetőséget meg kell ragadni annak érdekében, hogy a vidék fejlődése fenntartható módon működjön. Mindennek mozgatórugója a tehetséges, képzett fiatalok helyben tartása lehet, amely a munkahelyek számának növelése és kedvező feltételei megteremtése nélkül elképzelhetetlen.

Magyarországon a vidékfejlesztésen és a kapcsolódó nehézségen megoldásán túl egy másik kihívás is fennáll, ami az egyre növekvő energiaigények biztosítását jelenti. A hazai energiatermelésünk nagyságát jóval meghaladja az energiafelhasználás mértéke, ami importfüggőséghez vezetett. Az itthon, fűtés céljára felhasznált földgáz egy ötödét tudjuk előállítani, a fennmaradó részt importból biztosítjuk, a kőolajnál pedig a behozatal aránya még magasabb. Ezért kerülnek előtérbe a nem kimerülő, helyben rendelkezésre álló megújuló energiák, amely Magyarország esetében 70%-ban a biomasszát jelenti.

A biomassza magában foglalja a szántóföldi növénytermesztés melléktermékeit, mint például a különböző gabonafélék szalmája, a kukoricacsutka, kukoricaszár, valamint más növények származékai is felhasználhatók tüzelési célokra. Az ültetvények melléktermékei közül a szőlővenyige és a gyümölcsfa-nyesedék jöhet számításba, valamint erdőgazdaságokban, fafeldolgozó üzemekben keletkező, további hasznosításra már alkalmatlan faaprítékok- és hulladékok is biomasszának számítanak.

A biomassza-alapú melléktermékek hasznosításával nemcsak a kisfogyasztók, hanem az önkormányzatok is akár teljesen függetleníthetik magukat a fűtés céljára felhasznált fosszilis energiahordozóktól. A biomassza helyi hasznosítása hozzájárul azoknak a problémáknak az enyhítéséhez, akár megoldásához is, amelyek a vidék felemelkedését akadályozzák oly módon, hogy például a fűtésre szánt pénzösszeg a településen marad, fejlesztésre fordítható, vagy a mezőgazdasági melléktermékek felvásárlásából kifolyólag helyi termelők megélhetését segíti.

Önkormányzati (közösségi) szinten a decentralizált, megújuló energia-alapú hőenergia-termelés lokális munkaerő igénye révén tehát a munkahelyteremtéshez is hozzájárul. További kedvező szempont lehet, hogy a helyi levegő- és környezetminőség javul.

Véleményem szerint azokon a vidéki településeken, ahol az alapanyag rendelkezésre áll, mind a mezőgazdasági-és erdészeti melléktermékek szélesebb körű kiaknázása és mind a liberalizált energiapiac olyan lehetőséget nyújtanak, amelyeket felismerve és jól kihasználva az önkormányzat a helyi közösségek javára fordíthat.

Kulcsszavak: vidékfejlesztés, biomassza, munkahely-teremtés, fűtés, import energia